

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: **Z. D.**
nar.
trvale bytem

zastoupen: Mgr. Vladimír Kubík
advokát, sídlem Tovačovského 318/18, Kroměříž
proti

žalovaný: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlím Nad Štolou 936/3, Praha 7- Holešovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2018, č.j. OSZ-149147-12/M-Ří-2018

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou původně k Městskému soudu v Praze brojil žalobce proti rozhodnutí žalované 26. 9. 2018, č.j. OSZ-149147-12/M-Ří-2018 (dále jen „napadené

rozhodnutí“), bylo rozhodnuto o námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2018, č.j. OSZ-149147-9/D-Br-2018 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že prvostupňové rozhodnutí bylo změněno ve výrokové části odkazem na ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

2. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto o snížení invalidního důchodu žalobce ode dne 11. 4. 2018 z invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně na invalidní důchod pro invaliditu II. stupně v celkové výši 9887 Kč měsíčně. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Kroměříž byl žalobce uznán invalidní ve II. stupni ode dne 11. 4. 2018 (pokles pracovní schopnosti 50 %). Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo stanovení zdravotní postižení uvedené v kapitole II, oddílu A, položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), konkrétně stav po resekci horního pólu pravé ledviny z důvodu onkologického postižení, t. č. v remisi.
3. Městský soud v Praze postoupil žalobu proti napadenému rozhodnutí usnesením ze dne 3. 12. 2018, č.j. 1 Ad 35/2018-23 k projednání a vyřízení Krajskému soudu v Brně ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“).

II. Napadené rozhodnutí

4. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul prvostupňové rozhodnutí a obsah podaných námitek. V průběhu námitkového řízení byl vypracován nový posudek o invaliditě žalobce ze dne 26. 9. 2018, o invaliditě ze dne 11. 9. 2018, z něhož vyplývá, že posouzení proběhlo dne 29. 6. 2018 za přítomnosti žalobce a dále při pokračování v jednání dne 11. 9. 2018 již žalobce přítomen nebyl.
5. Podle posudku lékařky České správy sociálního zabezpečení (dále také „ČSSZ“) ze dne 11. 9. 2018 došlo u žalobce ke změně rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu oproti posudku lékaře OSSZ Kroměříž. Onkologické postižení ledvin bylo řešeno operativně (st.p. resekci horního pólu pravé ledviny dne 30. 4. 2015) a je již bez léčby v remisi a bez známek recidivy. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle názoru posudkového lékaře ČSSZ je chronický lumboischialgický syndrom s iritací S1 vlevo diskogenní etiologie v úseku L4/L5 s exacerbacemi, přičemž nebyla potvrzena radikulopatie S1 vlevo. Dále je popsána smíšená polyneuropatie dolních končetin středně těžkého stupně.
6. Lékařka ČSSZ dospěla k závěru, že rozhodující zdravotní postižení žalobce má být kvalifikováno podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c přílohy k vyhl. o posuzování invalidity, přičemž byla zvolena horní hranice položky (40%) s využitím § 3 odst. 2 cit. vyhlášky - celkový pokles pracovní schopnosti 50 %. S výhradou uvedené změny rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu lze potvrdit závěr OSSZ Kroměříž o tom, že žalobce je od 11. 4. 2018 pouze ve druhém stupni invalidity.

7. Vzhledem k uvedenému žalovaný toliko korektivně změnil výrok prvostupňového rozhodnutí, konkrétně citaci ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“).

III. Žaloba

8. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. Žalobce se neztotožňuje se závěry učiněnými v posudcích o invaliditě a návazných rozhodnutích žalovaného. V první řadě žalobce nechápe, na základě jakých skutečností bylo v posudku OSSZ Kroměříž uzavřeno, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí pouze 50 %, ačkoliv v původním zjišťovacím posudku ze dne 11. 4. 2016 dospěla OSSZ v Kroměříži k závěru o invaliditě III. stupně.
9. Podle názoru žalobce jsou skutková zjištění v uvedených posudcích zcela totožná, ale posudková hodnocení jsou odlišná. Následným posudkem lékařky ČSSZ ze dne 11. 9. 2018 byly zjištěny zcela odlišné závěry pro posouzení invalidity. Z uvedeného je patrné, že lékařské názory na zdravotní stav žalobce jsou nesourodé, rozkolísané až chaotické. Žalobce je však přesvědčen o tom, že jeho zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý a odpovídá III. stupni invalidity. V tomto ohledu žalobce poukázal na lékařské zprávy MUDr. A. M. ze dne 30. 8. 2018 a MUDr. J. P. ze dne 9. 8. 2018.
10. Zdravotní stav žalobce se v mezidobí ještě navíc zhoršil, neboť musí častěji chodit o holi a pomáhat si v chůzi. Zdravotní postižení žalobci neumožňuje návrat do původního zaměstnání, ani získání nového zaměstnání, přičemž jeho zdravotní stav se nadále zhoršuje a možnost jeho budoucího zlepšení je prakticky vyloučena.
11. Žalobce má za to, že přezkumný posudek lékařky ČSSZ nebral v potaz jeho původní zdravotní stav a jeho zhoršující se vývoj v průběhu dvou let uplynulých od původního lékařského posudku ze dne 29. 2. 2016. V rámci soudního řízení žalobce dal na zvážení vypracování posudku o invaliditě Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) a navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve svém vyjádření shrnul, že prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán invalidní důchod pro invaliditu II. stupně a výplata invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně mu byla zastavena ode dne 1. 5. 2018. Kromě toho žalobce pobírá výsluhový příspěvek ve výši 4862 Kč, a to ode dne 1. 5. 2018.
13. K žalobním námitkám žalovaný uvedl, že se s nimi neztotožňuje. Podle jeho názoru oba posudky o invaliditě vypracované OSSZ Kroměříž a lékařkou ČSSZ splňují všechny formální náležitosti vyžadované vyhláškou o posuzování invalidity.

14. Žalovaný ponechal na úvaze soudu, zda je třeba znovu přezkoumat zdravotní stav žalobce. Pokud by nedošlo ke změně klasifikace zdravotního stavu, navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Řízení před krajským soudem

15. V průběhu řízení krajský soud vyžádal **správní spis** žalovaného. Z něho zjistil, že žalobce má vysokoškolské vzdělání, nepracuje od roku 2015, kdy prodělal operaci nádoru pravé ledviny (30. 4. 2015) a pak byl v pracovní neschopnosti. Podal žádost o přiznání invalidního důchodu ze dne 13. 1. 2016, na základě níž byl vypracován posudek OSSZ v Kroměříži ze dne 29. 2. 2016, podle něhož byl žalobce uznán invalidním ve III. stupni invalidity, a to ode dne posouzení. Podle doloženého kontrolního vyšetření stavu po resekci pravé ledviny byly nalezeny pooperační změny, přičemž pokles pracovní schopnosti činí 70 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo shledáno zdravotní postižení uvedené v kapitole II., odd. A, položce 1e přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 4. 2016 byl žalobci přiznán invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně ode dne 31. 3. 2016. Kontrolní lékařská prohlídka byla stanovena na únor 2018. Posudek OSSZ Kroměříž ze dne 11. 4. 2018, jímž byl žalobce uznán invalidním pouze ve II. stupni invalidity, byl podkladem pro vydání prvostupňového rozhodnutí o snížení invalidního důchodu.
16. Krajský soud nechal v řízení vypracovat **posudek PK MPSV**, pracoviště v Brně ze dne 20. 6. 2019. PK MPSV zasedala ve složení předsedy a dalšího lékaře z oboru neurologie. Žalobce byl přítomen jednání a byl přítomnými lékaři vyšetřen. Z uvedeného vyšetření plyne, že přišel s oporou jedné vycházkové hole, je schopen samostatné chůze a postaví s přidržováním na paty a špičky. PK MPSV při posouzení dále vycházela ze zdravotní dokumentace – nálezů praktického lékaře, neurologických, urologických, rehabilitačních i plicních nálezů. V podkladové dokumentaci jsou zahrnuty též nálezy předložené v řízení o námitkách, tzn. mj. nálezy MUDr. M. ze dne 30. 8. 2018, MUDr. P. ze dne 9. 8. 2018.
17. PK MPSV v posudkovém hodnocení uvedla, že nové lékařské zprávy nebyly předloženy, žalobce trpí dušností a bolestmi zad. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je chronický lumboischialgický syndrom s iritací S1 vlevo, diskogenní etiologie v úseku L4-S1 s exacerbacemi, EMG vyšetření nepotvrdilo radikulopatii kořene S1 vlevo.
18. PK MPSV dále uvedla, že žalobce dále trpí smíšenou polyneuropatií dolních končetin středně těžkého stupně. Na dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu se podílí rovněž stav po resekci horního pólu pravé ledviny ze dne 30. 4. 2015, po operaci neabsolvoval ani chemoterapii, ani ozařování. Hypertenzní nemoc je kompenzována léčbou. Dušnost nemá objektivní plicní podklad, perfuzní scintigrafie plic ze dne 8. 8. 2018 je v normě. K tomu PK MPSV blíže uvedla, že udávané obtíže nejsou plicní etiologie, neboť po operaci zřejmě vznikly srůsty v dutině břišní.

19. PK MPSV provedla kvalifikaci rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve shodě se závěry posudku lékařky ČSSZ ze dne 11. 9. 2018 podle kapitoly XIII, odd. E položka 1c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. (bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením), přičemž zvolila horní hranici položky pro přidružené choroby, pro omezenou schopnost využívat dosažené vzdělání.
20. Pokud by PK MPSV hodnotila onkologické onemocnění jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, tak by bylo kvalifikováno podle kapitoly II položky 1b – 1c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., tzn. jako stav v remisi středně těžké postižení s mírou poklesu pracovní schopnosti cca 35-40 % (ke spodní hranici položky). Posouzení lékařem OSSZ Kroměříž ze dne 11. 4. 2018 je podle názoru PK MPSV nesprávné. Onkologické onemocnění bylo vyřešeno operativně bez nutnosti další onkologické léčby a je dlouhodobě v remisi; nyní dominují páteřní a dechové problémy.
21. K pracovní rekomandaci PK MPSV uvedla, že zbylý pracovní potenciál lze omezeně využít ve fyzicky méně náročné profesi s respektováním určitých omezení. Je schopen rekvalifikace či zaučení v jiném oboru. Není schopen vykonávat fyzicky a psychicky přetěžující práce, práce v klimaticky nepříznivém prostředí, s přenášením těžkých břemen a práce trvale ve stoje či ve vynucených polohách.
22. Krajský soud dále ve věci nařídil **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 28. 1. 2020 za přítomnosti žalobce, jeho zástupce a zástupkyně žalovaného. Krajský soud při jednání shrnul obsah soudního a správního spisu, vyslechl přednesy účastníků a dále provedl doplnění dokazování vypracovaným posudkem PK MPSV ze dne 20. 6. 2019. Zástupce žalobce poukázal zejména na rozdílnost závěrů všech posudků o invaliditě žalobce. K závěrům posudku PK MPSV ze dne 20. 6. 2019 zástupce žalobce uvedl, že s nimi není ztotožněn, neboť má za to, že je invalidní ve třetím stupni invalidity. Žalobce osobně k věci uvedl, že mu nyní činí velké problémy dušnost, nosí bederní pás (soudu jej při jednání ukázal). Podle jeho názoru se jeho zdravotní stav zhoršuje, musí něčemu uhlýbat při chůzi. Žalobce dále soudu předložil lékařské zprávy datované po vydání napadeného rozhodnutí (MUDr. M. 17. 1. 2020, MUDr. M. 23. 1. 2020), které dokumentují jím tvrzené potíže. Krajský soud tento důkazní návrh zamítl s tím, že tyto lékařské zprávy již nemohou přinést další poznatky k otázce invalidity ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Krajský soud poté ukončil dokazování a po vyslechnutí konečných návrhů ve věci přerušil jednání za účelem přípravy a vyhlášení rozsudku.
23. Žaloba **není důvodná**.
21. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj.

bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

22. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.
23. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i pořízením tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, čj. 6 Ads 12/2013-22, přístupný na www.nssoud.cz).
24. Krajský soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav věci, tedy posouzení otázky invalidity žalobce ve světle předloženého posudku PK MPSV ze dne 20. 6. 2019. Tento posudek obsahuje všechny požadované formální náležitosti (§ 7 vyhlášky o posuzování invalidity), a je založen na úplných podkladech. PK MPSV vycházela jak z doložených lékařských zpráv (včetně těch, na které žalobce poukazoval v žalobě), tak i z výsledku vyšetření žalobce při jednání komise. Členkou komise byla lékařka z oboru neurologie.
25. Pokud žalobce napadal vypracované posudky z hlediska přesvědčivosti jejich závěrů o stupni invalidity žalobce, je třeba zdůraznit, že posudkové závěry posledních tří posudků (OSSZ Kroměříž, lékařky ČSSZ a PK MPSV) se zcela shodují v otázce stupně invalidity s tím, že žalobce již není invalidní ve třetím stupni invalidity, nýbrž pouze ve druhém stupni, a to ode dne 11. 4. 2018.

26. Rozpory mezi těmito posudky spočívají pouze v odlišném stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, kdy OSSZ Kroměříž v posudku ze dne 11. 4. 2018 vycházela při stanovení rozhodující diagnózy (invalidizujícího postižení) z toho, že dominantní roli stále hrají následky provedené operace horního pólu pravé ledviny, nicméně již hodnocené pouze 50% poklesem pracovní schopnosti. Oproti tomu stojí obdobně zdůvodněné závěry lékařky ČSSZ z řízení o námitkách a posudek PK MPSV ze dne 20. 6. 2019, v nichž posudkoví lékaři dospěli ke shodné kvalifikaci rozhodujícího zdravotního postižení žalobce, kterým je chronický lumboischialgický syndrom s iritací S1 vlevo diskogenní etiologie v úseku L4/L5 s exacerbacemi (bez potvrzení radikulopatie S1 vlevo). Toto zdravotní postižení bylo shodně kvalifikováno podle kapitoly XIII, odd. E položka 1c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. (bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením), přičemž byla zvolena horní hranici položky pro přidružené choroby, pro omezenou schopnost využívat dosažené vzdělání (pokles pracovní schopnosti 40 %). PK MPSV dále aplikovala § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity a zvýšila horní hranici položky o dalších 10 % na výsledných 50%.
27. Posudek PK MPSV dále srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnil, proč nebyl jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce zvolen stav po onkologickém onemocnění ledviny (kapitola II, položka 1c přílohy k vyhl. o posuzování invalidity v nejpříznivější kvalifikaci) a jak by byl tento stav procentuálně hodnocen z hlediska míry poklesu pracovní schopnosti (35%). Předmětný posudek PK MPSV obsahuje také pracovní rekomandaci z hlediska dochované pracovní schopnosti žalobce a možnosti jeho příp. rekvalifikace.
28. Pokud tedy žalobce namítal rozpory v posudcích, byly náležitě a srozumitelně objasněny předmětným posudkem PK MPSV ze dne 20. 6. 2019, který krajský soud považuje za stěžejní důkaz v otázce invalidity žalobce.
29. K dalším námitkám žalobce krajský soud uvádí tolik, že ze spisového materiálu je zřejmé, že i při jednání posudkové lékařky ČSSZ byl přítomen a vyšetřen, a to dne 29. 6. 2018. Jeho námitka v tomto směru tedy není důvodná. Přítomnost posuzovaného navíc není nezbytnou podmínkou pro vypracování posudku v otázce invalidity pojištěnce. Co se týká tvrzených potíží s dušností, nejsou podle názoru PK MPSV plicní etiologie a patří zřejmě k následkům provedené operace pravé ledviny, které byly posudkově komplexně vyhodnoceny (ochablá břišní stěna, omezení dechových exkurzí).
30. Krajský soud si uvědomuje tíži dopadů zdravotních postižení žalobce, které mu nepochybně komplikují každodenní život i možnost nalezení vhodného pracovního uplatnění. Pokud budou zdravotní obtíže i nadále progredovat, je na místě podat žádost o zvýšení invalidního důchodu. V tomto řízení je pak žalovaná povinna nově posudkově vyhodnotit zdravotní stav pojištěnce a v případě uznání třetího stupně invalidity je možno invalidní důchod doplatit se zpětnou platností.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

24. Z uvedených důvodů krajskému soudu nezbylo, než žalobu zamítnout jako nedůvodnou (výrok I.).

25. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. ledna 2020

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.